

ა(ა)იპ სტეფანწმინდის წმინდა ილია მართლის სახელობის სკოლა-გიმნაზია

ა(ა)იპ სტეფანწმინდის წმინდა ილია მართლის სახელობის
სკოლა-გიმნაზიის
მოსწავლეთა ადაპტაციის წესი

დამტკიცებულია

ა(ა)იპ სტეფანწმინდის წმინდა ილია მართლის

სახელობის სკოლა-გიმნაზიის დირექტორის

ბრძანება №51 01.08.2024 წ

2024 წ

სარჩევი

მუხლი 1. ზოგადი ინფორმაცია	Error! Bookmark not defined.
მუხლი 2. ტერმინთა განმარტება	3
მუხლი 3. ადაპტაციის მიზნები და ადაპტაციის განმსაზღვრელი ფაქტორები	3
მუხლი 4. პირველკლასელთა ადაპტაცია.....	5
მუხლი 5. სსსმ მოსწავლის ადაპტაცია	6
მუხლი 6. მობილობით გადმოსული მოსწავლის ადაპტაცია.....	6
მუხლი 7. წარმატებული ადაპტაციის ნიშნები.....	7
მუხლი 8. წარმატებული ადაპტაციის ნიშნები.....	7
მუხლი 9. დეზადაპტაციის ნიშნები	7
მუხლი 10. დეზადაპტაციის პროცესისას განსახორციელებელი ღონისძიებები	8
მუხლი 11. წინამდებარე წესის გაცნობა.....	9
მუხლი 12. დასკვნითი დებულებები	9

ა(ა)იპ სტეფანწმინდის წმინდა ილია მართლის სახელობის სკოლა-გიმნაზია

მუხლი 1. ზოგადი ინფორმაცია

- 1.1 ა(ა)იპ სტეფანწმინდის წმინდა ილია მართლის სახელობის სკოლა-გიმნაზიის (შემდგომში „სკოლა-გიმნაზია“) მოსწავლეთა ადაპტაციის წესი (შემდგომში „წესი“) შემუშავებულია, რათა ხელი შეუწყოს მოსწავლეთა სკოლა-გიმნაზიაში ადაპტაციას, გაადვილოს სასკოლო პროცესში პირველკლასელთა და მობილობის წესით გადმოსული მოსწავლეების ჩართულობა. ამასთან აღნიშნული წესი შესაძლოა გამოყენებულ იქნას იმ მოსწავლეების ადაპტაციის პროცესის გასამარტივებლად, რომელთა სასკოლო ცხოვრებაში ჩართვას ართულებს ენობრივი ბარიერი;
- 1.2 წინამდებარე წესის მიზანია განსაზღვროს სკოლა-გიმნაზიის მიერ, მისი მიზნებისა და საქმიანობის გათვალისწინებით, მოსწავლეთა სასკოლო ცხოვრებაში ადაპტაციის მექანიზმები და მათი განხორციელების პროცედურები;
- 1.3 აღნიშნული წესის მოქმედება ვრცელდება სკოლა-გიმნაზიაში დასაქმებულ ყველა პირზე, მოსწავლეებზე და მათ მშობლებზე.

მუხლი 2. ტერმინთა განმარტება

- 2.1 წინამდებარე წესში გამოყენებული ტერმინები განმარტება სკოლა-გიმნაზიის საქმიანობის სპეციფიკიდან გამომდინარე;
- 2.2 ამ წესში გამოყენებულ ტერმინებს აქვთ შემდეგი მნიშვნელობა:
 - ა) ადაპტაცია- მოსწავლის უნარი, შეეგუოს სასწავლო პროცესსა და სასკოლო ცხოვრებას. დაამყაროს წარმატებული კომუნიკაცია სასკოლო საზოგადოებასთან და ჰქონდეს შესაძლებლობა ჩაერთოს საგაკვეთილო პროცესში;
 - ბ) დეზადაპტაცია - მდგომარეობა, როდესაც მოსწავლე ვერ ეგუება სასწავლო პროცესსა და სასკოლო ცხოვრებას. ვერ ამყარებს წარმატებულ კომუნიკაციას სასკოლო საზოგადოებასთან და არ აქვს შესაძლებლობა ჩაერთოს საგაკვეთილო პროცესში.

მუხლი 3. ადაპტაციის მიზნები და ადაპტაციის განმსაზღვრელი ფაქტორები

- 3.1 ადაპტაციის მიზნებია:
 - ა) ახალი მოსწავლის სკოლა-გიმნაზიაში/კლასში სწრაფი ინტეგრაცია, სოციალიზაცია და ორიენტაცია;
 - ბ) სკოლა-გიმნაზიაში არსებული სასკოლო კულტურის გაცნობა;
 - გ) საჭირო უნარების გამომუშავებაში დახმარება;
 - დ) სკოლა-გიმნაზიის მისიის, ხედვისა და ღირებულებების, შინაგანაწესის გაცნობა.

ა(ა)იპ სტეფანწმინდის წმინდა ილია მართლის სახელობის სკოლა-გიმნაზია

3.2 მოსწავლის სასკოლო პროცესში ადაპტაციისას გათვალისწინებული უნდა იქნას შემდეგი ფაქტორები:

- ა) მოსწავლის ინდივიდუალური თავისებურებები, მისი ხასიათი;
- ბ) უფროსი და-ძმის გამოცდილება, ასეთის არსებობის შემთხვევაში;
- გ) სასწავლო დაწესებულების ტიპი;
- დ) სასკოლო მზაობა - მოსწავლეს მინიმალურად მაინც უნდა ჰქონდეს გამომუშავებული დისციპლინის დაცვის უნარი. უნდა შეეძლოს გარკვეული დროის განმავლობაში კონკრეტული აქტივობების შესრულება, როგორცაა ხატვა, ძერწვა, გაფერადება და ა.შ. ასევე, მნიშვნელოვანია, რამდენად შეუძლია წესების დამორჩილება და სოციალური ადაპტაცია. შესაძლოა, მოსწავლე გონებრივად კარგად განვითარებულია, მაგრამ ემოციურად და ფსიქიკურად მზად არაა სკოლისთვის. ამასთან, სხვადასხვა მიზეზის გამო პირველკლასელები ძალიან განსხვავდებიან ერთმანეთისგან სკოლისთვის მზაობის დონით, როგორც ინტელექტუალური, ასევე ფიზიკური, პიროვნული და სოციალური მზაობის დონითაც. მოსწავლის წარმატებულ ადაპტაციაში მნიშვნელოვან როლს ასრულებს მასწავლებლის პოზიტიური დამოკიდებულება და პროფესიული უნარები;
- ე) სკოლამდელი აღზრდის დაწესებულების გამოცდილება, ასეთის არსებობის შემთხვევაში: მნიშვნელოვანია, დადიოდა თუ არა მოსწავლე სკოლამდელი აღზრდის დაწესებულებაში. თუ არ დადიოდა, შეიძლება შედარებით გაუჭირდეს შეგუება. თუმცა უნდა აღინიშნოს, რომ მოსწავლე ცნობისმოყვარეა და ბუნებრივად აინტერესებს სიახლის გაცნობა, მნიშვნელოვანია, როგორ მიაწოდებს მოსწავლეს ამ სიახლეს მშობელი და მასწავლებელი;
- ვ) თვითმომსახურების უნარ-ჩვევების განვითარება - ხშირად მასწავლებლისთვის სასწავლო პროცესის ხელისშემშლელ ფაქტორად იქცევა არა მხოლოდ ის, რომ მოსწავლეებს ასაკის შესაბამისად არ აქვთ განვითარებული ყურადღება, მეხსიერება, აზროვნება, არამედ ისიც, რომ მათ უმრავლესობას არ გააჩნია თვითმომსახურების ჩვევები - არ შეუძლია დამოუკიდებლად სასწავლო ნივთების ამოლაგება, ჩალაგება, დამოუკიდებლად ტანსაცმლის ჩაცმა, კვება და ა.შ. პირველკლასელი მოსწავლეების საკმაოდ დიდ ნაწილს ასევე უჭირს ინსტრუქციის შესაბამისად მოქმედება, რაც საგაკვეთილო პროცესის წარმატებით განხორციელების შემაფერხებელ მნიშვნელოვან ფაქტორად შეიძლება იქცეს. მაგ.: მასწავლებლის მარტივი ინსტრუქცია: ამოიღეთ ჩანთიდან რვეული, წიგნი და ა.შ.-მოსწავლემ შესაძლოა ვერ შეასრულოს;
- ზ) სასწავლო დატვირთვის ინტენსივობა და თანამედროვე საგანმანათლებლო პროგრამების სირთულე - ხშირია შემთხვევები, როდესაც მოსწავლე ვერ ახერხებს სასწავლო პროგრამის წარმატებით დამლევას, განსაკუთრებით კი სწავლების საწყის ეტაპზე. აღნიშნულმა არ უნდა დააზიანოს მოსწავლის თვითშეფასება და არ უნდა უზიძგოს მას ისეთი ქმედებებისკენ, რომელიც ხელს შეუშლის მისი აკადემიური ჩვევების ჩამოყალიბებას;

ა(ა)იპ სტეფანწმინდის წმინდა ილია მართლის სახელობის სკოლა-გიმნაზია

თ) მოსწავლეებთან, რომლებსაც გააჩნიათ ენობრივი ბარიერი, აუცილებელია, მასწავლებელმა მიმართოს განსაკუთრებულ ღონისძიებებს მოსწავლის საგაკვეთილო პროცესში ჩასართავად. ამ დროს, განსაკუთრებით დიდია კლასის დამრიგებლის როლი. დამრიგებელმა უნდა სცადოს, რომ თუნდაც თანამედროვე თარგმანის საშუალებების გამოყენებით, დაამყაროს მარტივი კომუნიკაცია მოსწავლეებთან და წახალისოს სხვა თანაკლასელებიც, ჩართონ იგი საერთო აქტივობებში, როგორცაა ჯგუფური დავალებები, სხვადასხვა სახის თამაშობები და ა.შ.

ი) სკოლა-გიმნაზიაში მობილობის წესით ახალი მოსწავლის გადმოსვლისას, ასევე, უმნიშვნელოვანესია კლასის დამრიგებლის როლი. იმ შემთხვევაში, თუ მოსწავლე ვერ ახერხებს წარმატებით ადაპტაციას, სწორედ კლასის დამრიგებელმა უნდა გამოიჩინოს ინიციატივა და წახალისოს მოსწავლეები, დაამყარონ კომუნიკაცია კლასის ახალ წევრთან. ამ დროს განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია არაფორმალური აქტივობების დაგეგმვა, როგორცაა ექსკურსია, ლაშქრობა, პიკნიკი და ა.შ.

კ) მშობლის ფაქტორი - მოსწავლის სკოლა-გიმნაზიაში ადაპტაციისთვის უმნიშვნელოვანესია მშობლის ჩართულობა. უმეტესად, მოსწავლის დეზადაპტაციის ნიშნები სახლში უფრო შესამჩნევია, ვიდრე სკოლაში. ამდენად, მოსწავლის მშობელი მყისიერად უნდა იქნას ინფორმირებული მოსწავლის ადაპტაციისა და დეზადაპტაციის ტემპების შესახებ, რათა დროულად იქნას დეზადაპტაციის ნიშნები გამოვლენილი და მოსწავლეს გაეწიოს შესაბამისი დახმარება;

ლ) ფსიქოლოგის როლი - იმ შემთხვევაში, თუ მოსწავლეს გამოუვლინდება დეზადაპტაციის ნიშნები, სასურველია მოსწავლის სკოლა-გიმნაზიის ფსიქოლოგთან გასაუბრება.

მუხლი 4. პირველკლასელთა ადაპტაცია

4.1 სასკოლო მზაობისთვის მოსწავლეს მინიმალურად მაინც უნდა ჰქონდეს გამომუშავებული დისციპლინის დაცვის უნარი. უნდა შეეძლოს გარკვეული დროის განმავლობაში კონკრეტული აქტივობების შესრულება. ასევე მნიშვნელოვანია, რამდენად შეუძლია წესების დამორჩილება და სოციალური ადაპტაცია. შესაძლოა, მოსწავლე გონებრივად კარგად განვითარებულია, მაგრამ ემოციურად და ფსიქიკურად მზად არაა სკოლისთვის. ამასთან, სხვადასხვა მიზეზის გამო პირველკლასელები ძალიან განსხვავდებიან ერთმანეთისგან სკოლისთვის მზაობის დონით, როგორც ინტელექტუალური, ასევე ფიზიკური, პიროვნული და სოციალური მზაობის დონითაც. პირველკლასელი მოსწავლეების საკმაოდ დიდ ნაწილს ასევე უჭირს ინსტრუქციის შესაბამისად მოქმედება, რაც საგაკვეთილო პროცესის წარმატებით განხორციელების შემაფერხებელ მნიშვნელოვან ფაქტორად შეიძლება იქცეს;

4.2 პირველკლასელის ადაპტაციისთვის, პირველ რიგში, სასურველია მოსწავლისთვის სკოლა-გიმნაზიის შესახებ ინფორმაციის სწორად მიწოდება და ღია კარის დღის მოწყობა;

ა(ა)იპ სტეფანწმინდის წმინდა ილია მართლის სახელობის სკოლა-გიმნაზია

4.3 მოსწავლის წარმატებულ ადაპტაციაში მნიშვნელოვან როლს ასრულებს მასწავლებლისა და მშობლის პოზიტიური დამოკიდებულება. განსაკუთრებით მშობლების დადებითი დამოკიდებულება სკოლა-გიმნაზიასთან, მასწავლებლებთან გაუიოლებს ბავშვს სკოლასთან ადაპტაციის პროცესს.

მუხლი 5. სსსმ მოსწავლის ადაპტაცია

- 5.1 სსსმ მოსწავლეების წარმატებული ადაპტაციისთვის საჭიროა ინფორმაცია ბავშვის ფუნქციური, სოციალურ-ემოციური, წინა აკადემიური უნარების შესახებ. ასევე, მნიშვნელოვანია ბავშვის ინტერესების, ქცევის თავისებურებების და პიროვნული მახასიათებლების ცოდნა. სკოლა-გიმნაზიამ აღნიშნული ინფორმაცია უნდა მოიპოვოს ბავშვის ოჯახთან თანმიმდევრული კომუნიკაციით. ობიექტურ წყაროს წარმოადგენს საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს ინკლუზიური განათლების მულტიდისციპლინური გუნდის დასკვნა, სადაც დაწვრილებით არის აღწერილი ბავშვის საჭიროებები და მოცემულია სასწავლო პროცესისა და გარემოს მორგების რეკომენდაციები;
- 5.2 შეზღუდული შესაძლებლობების მქონე ბავშვის რეგისტრაციის შემთხვევაში სკოლა-გიმნაზიამ უნდა გაითვალისწინოს მოსწავლის საჭიროებები(მაგ.: ფიზიკური გარემოს ადაპტირებასთან დაკავშირებული საჭიროებები), რათა მომავალმა მოსწავლემ შეძლოს გარემოში თავისუფლად გადაადგილება;
- 5.3 მნიშვნელოვანია, სკოლა-გიმნაზიის მხრიდან მშობლებმა მიიღონ ამომწურავი ინფორმაცია, თუ რა დამხმარე სერვისებია სკოლა-გიმნაზიაში სპეციალური საგანმანათლებლო საჭიროებისა და შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე ბავშვების მხარდასაჭერად. ასევე, თუ რა კვალიფიკაციის მქონე სპეციალისტები მუშაობენ სკოლა-გიმნაზიაში, როგორ წარიმართება სასწავლო პროცესი, როგორ მოხდება ინდივიდუალური სასწავლო გეგმით სწავლება და სხვა.

მუხლი 6. მობილობით გადმოსული მოსწავლის ადაპტაცია

- 6.1 სკოლა-გიმნაზია უზრუნველყოფს ახალი მოსწავლისთვის სასკოლო გარემოს დათვალიერებას (საკლასო ოთახები, ლაბორატორიები, სპორტული დარბაზი, ეზო და სხვა);
- 6.2 კლასის დამრიგებელი ახალ მოსწავლეს აცნობს კლასის მასწავლებლებსა და მოსწავლეებს;
- 6.3 კლასის დამრიგებელი ახალ მოსწავლეს აცნობს თავის უფლება-მოვალეობებს, შინაგანაწესს, ასევე სკოლა-გიმნაზიის სასკოლო კულტურას და უსაფრთხოების ინსტრუქციებს;
- 6.4 ახალ მოსწავლეს პირველივე გაკვეთილზე (ან დასვენებაზე) დამრიგებელი აძლევს საკუთარი თავის წარდგენის საშუალებას;
- 6.5 დამრიგებელი იწვევს მშობელთა კრებას და აცნობს კლასის მშობლებს ახალი მოსწავლის მშობელს;

ა(ა)იპ სტეფანწმინდის წმინდა ილია მართლის სახელობის სკოლა-გიმნაზია

- 6.6 დამრიგებელი მუდმივ კომუნიკაციაშია ახალ მოსწავლესა და მის მშობლებთან და იგებს ინფორმაციას მოსწავლის განწყობისა და სასკოლო ცხოვრების შესახებ;
- 6.7 დამრიგებელი გეგმავს არაფორმალურ აქტივობებს, როგორცაა ექსკურსია, ლაშქრობა, პიკნიკი და ამით ხელს უწყობს ახალი მოსწავლის სოციალიზაციას კლასში.

მუხლი 7. წარმატებული ადაპტაციის ნიშნები

7.1 სასკოლო პროცესთან წარმატებული ადაპტაციის ნიშნებია, თუ მოსწავლე:

- ა) მხიარული, მშვიდი და ხალისიანია;
- ბ) სწრაფად პოულობს მეგობრებს თანაკლასელთა შორის;
- გ) სიამოვნებს მასწავლებლებსა და თანაკლასელებზე საუბარი;
- დ) ძალდაუტანებლად ასრულებს მასწავლებლის მითითებებს და ადეკვატურად რეაგირებს შენიშვნებზე;
- ე) სიამოვნებს სკოლა-გიმნაზიაში წასვლა და სკოლისთვის მზადება;
- ვ) მოსწონს სასკოლო ცხოვრების წესი;
- ზ) არ აქვს სკოლა-გიმნაზიასთან, მასწავლებლებთან და თანაკლასელებთან დაკავშირებული შიშები.

მუხლი 8. წარმატებული ადაპტაციის ნიშნები

- 8.1 თუ მოსწავლის ადაპტაციის პროცესი წარმატებით მიმდინარეობს, ამის შესახებ უნდა ეცნობოს მშობელს და განემარტოს, რომ მოსწავლეს არ გააჩნია დეზადაპტაციის ნიშნები;
- 8.2 მოსწავლის წარმატებული ადაპტაციისას არ არის საჭირო დამატებითი სპეციალური ღონისძიებების გატარება, თუმცა აუცილებელია, მოსწავლე წახალისდეს პოზიტიური კომენტარებითა და შექებით.

მუხლი 9. დეზადაპტაციის ნიშნები

9.1 დეზადაპტაციის ნიშნებია:

- ა) მოსწავლის სწრაფი და ხშირი გადაღლა;
- ბ) მოსწავლის აშკარად გამოხატული სურვილი, არ წავიდეს სკოლა-გიმნაზიაში;
- გ) მოსწავლის ძილის რეჟიმის დარღვევა;
- დ) ხშირი თავის ტკივილი და უმადობა;
- ე) მოსწავლეს არ ჰყავს მეგობრები სკოლა-გიმნაზიაში;

ა(ა)იპ სტეფანწმინდის წმინდა ილია მართლის სახელობის სკოლა-გიმნაზია

- ვ) მოსწავლე ხშირად გამოხატავს უკმაყოფილებას მასწავლებლების მოთხოვნების მიმართ;
- ზ) მოსწავლე თავს არიდებს თანაკლასელებთან კონტაქტს;
- თ) მოსწავლეს უჭირს სასკოლო მოთხოვნების შესრულება, ვერ/არ იცავს სასკოლო წესებს;
- ი) მოსწავლის მხრიდან საგაკვეთილო პროცესზე სრულყოფილად დასწრების თავის არიდება/საგაკვეთილო პროცესიდან გათავისუფლების ხშირი მცდელობა.

მუხლი 10. დეზადაპტაციის პროცესისას განსახორციელებელი ღონისძიებები

- 10.1 დეზადაპტაციის პროცესისას მნიშვნელოვანია, რომ მასწავლებლების მიერ დროულად იქნას აღმოჩენილი მოსწავლის სასკოლო პროცესში ჩართულობასთან დაკავშირებული სირთულეები, რასაც უნდა მოჰყვეს მშობლის მყისიერი შეტყობინება და პროცესში ჩართვა;
- 10.2 ადაპტაციის პროცესში შესაძლებელია ჩართული იქნას სკოლა-გიმნაზიის ფსიქოლოგი. ფსიქოლოგმა, საჭიროების შემთხვევაში, უნდა გაესაუბროს ინდივიდუალურად როგორც მოსწავლეს, ისე დამრიგებელსა და მშობელს. ასევე, ფსიქოლოგმა დაგეგმილი აქტივობებით სცადოს კლასში მოსწავლეების დაახლოება;
- 10.3 აუცილებელია სკოლა-გიმნაზიამ პირველივე დღეებში ხელი შეუწყოს მოსწავლეს ირწმუნოს საკუთარი ძალებისა და შესაძლებლობების;
- 10.4 კლასის დამრიგებელმა მშობელს უნდა განუმარტოს, რომ მოსწავლეს სჭირდება პოზიტიური განწყობა და რაც შეიძლება ნაკლები სტრესი. ხშირ შემთხვევაში, მიუხედავად რეალური შედეგისა, შესაძლებელია მოსწავლე იქნას წახალისებული დადებითი კომენტარებით და შექცებით;
- 10.5 სკოლასთან ადაპტაციის პერიოდში განსაკუთრებულ მნიშვნელობას იძენს დღის რეჟიმის სწორად შედგენა. მოსწავლის დატვირთვის შესამცირებლად და გადაღლის თავიდან ასაცილებლად მშობელს უნდა მიეცეს რეკომენდაცია, რომ უზრუნველყოს მოსწავლის დღის რეჟიმის ორგანიზება. საშინაო დავალებები უნდა შესრულდეს დროულად, რათა ბავშვს დრო დარჩეს თამაშისთვის, გართობისთვის, მისთვის საინტერესო მხატვრული თუ მულტიპლიკაციური ფილმების სანახავად, სასეირნოდ, სხვადასხვა სპორტული აქტივობებისთვის და ა.შ.
- 10.6 მშობელს უნდა მიეცეს რეკომენდაცია, რომ მოსწავლე კვირის განმავლობაში დააკავოს ფიზიკური აქტივობით. ეს ხელს შეუწყობს მოსწავლის სტრესის დონის კლებასა და გაჯანსაღებას;
- 10.7 მშობელს უნდა მიეცეს რეკომენდაცია, რომ არავის შეადაროს საკუთარი შვილი. ასეთი შედარებებით შეიძლება მოსწავლემ დაკარგოს საკუთარი თავის რწმენა და თვითშეფასებაც დაუქვეითდეს. შეიძლება მხოლოდ მოსწავლის დღევანდელი მდგომარეობის შედარება მის წარსულ მიღწევებთან და სასურველია, თუ ეს მოხდება მხოლოდ პოზიტიურ კონტექსტში.

ა(ა)იპ სტეფანწმინდის წმინდა ილია მართლის სახელობის სკოლა-გიმნაზია

მუხლი 11. წინამდებარე წესის გაცნობა

- 11.1 სკოლა-გიმნაზია უზრუნველყოფს მოსწავლეთა ადაპტაციის წესის გაცნობას სკოლა-გიმნაზიაში დასაქმებული პირებისა და მოსწავლის ადაპტაციის პროცესში ჩართული პირებისთვის;
- 11.2 სკოლა-გიმნაზია, საჭიროების შემთხვევაში, ყველა დაინტერესებულ პირს განუმარტავს მოსწავლეთა ადაპტაციის პრინციპებს.

მუხლი 12. დასკვნითი დებულებები

- 12.1 წინამდებარე წესი შემუშავებულია სკოლა-გიმნაზიის მიერ და დამტკიცებულია სკოლა-გიმნაზიის დირექტორის ბრძანებით;
- 12.2 წესში ცვლილებებისა ან/და დამატებების შეტანა ხორციელდება სკოლა-გიმნაზიის დირექტორის ბრძანების საფუძველზე.